חייבות בקריאתה ופירש"י שמוציאות לאנשים ידי חובתן ובח"ג

כ׳ (א) אע"ג שחייבות כמקרא מנילה אינן מוציאות לאנשים וב'ח

ז"ל כ' מסתכרא כי היכי דנשים מזמנות לעצמן ואינן מצמרפות לברכת

הזימון ה"נ אינן מצטרפות לי' לכתחלה ואנדרוגינום מוציא מינו

ולא שאינו מינו ופומפום ומי שהציו עבר וחציו בן הורין אפי׳

סינו אינו מוציא : הש"ו אפי׳ הגיע לחינוך אינן מוציאין אחרים

ידי חובתם ור"י מכשיר בקטן כיון שהגיע לחינוך וב"ה ז"ל פסק

כוותיה וא'א ז"ל הביא המשנה כצורתה וא"כ דעתו לפסוק כת"ק

וכ'כ בה"ג. ירוש' ריב'ל הוה מכניש בני ביתיה וקרי קסיהון מכאן

נוהנין בסקצת מקומות לחביא קטנים וקטנות לשמוע מקרא מגילה:

ומירש" שמולימות למנשים יים בריש ערכין כתב כן מהח דקחת לתם סכל כשרים לקרות את המגילה תנא לאתויי מאי לאתויי נשים וטעמו משום

האל"כ עבדים משוחררים ודעת הסמ"ג דנשים אין מוליאות לאנשים כמבואר בדבריו דעיקר הנם סים ע"י אשה וכתב הרב המגיד שכן נראה שהוא דעת הרמב"ם: לפיכך כ' עבדים משוחררים אבל ברמב"ם לריך עיון דכיון דמשמע מדבריו דנשים וביין רבינו בשם בה"ג כתפוסו פתום' בריש ערכק ובריש מגילה והרא"ש כ'

בריש מגילה דברי רש"י ודברי ה"ג ולא הכריע ות"ת דבריו טטים כדעת בה"ג אבל הר"ן כתב על דברי בה"ג ואין זה מחוור אלא שראוי לחוש להחמיר והמרדכי כתב שרחבי"ה פסק כבה"ג ורחיה מתוספתה דמגילה נשים ועבדים וקטנים פטורים מלקרות המגילה ובה"ג גרם הכי אריב"ל נשים חייבות בחשחע חגילה והכי איתא בירושלמי בפ"ב אמר בר קפרא לריך לקרותה בפני נשים וקטנים שחף כן כיו בחותו הנם בספק וכו' ועתה לא תקשה לריב"ל מהתום' דהא נשים חייבות בשמיעה ולא בקריאה והסיא דערכין י"ל לפי פירוש ה"ג דהה דקחתר נשים כשירות במקרא מגילה פי' להוליא

משוחררים שאינן כלל מישראל אינן כשרין לקרות כנ"ל ליישב דעת הרמב"ם והעומדים נשים כמותן ונראם לראבי"ה דנשים מברכות על משמע מגילה ואפי' אי קרי לעצמן מספקה לרהבי"ה הי קטן מלי להפוקי נשים דשתה אע"ג דתרוייהו פטורים מקריהה וחייבים בשתיעה דלתה חין חיובן בשוה כדהיתה בפרק חי שהחשיך (קנג ') גבי חרש שוטה וקטן הי תינייהו עדיף עכ"ל: [ב"ה כתב כי היכי דנשים תזמנות לעלמן
ואינן מלטרפות לברכת הזימון ה"כ
היכי דמגילה אתתניתין דהכל כשרים לקרות את התגילה חוץ תחרש שוטה וקטן
בסרק שני דמגילה אתתניתיון דהכל כשרים לקרות את התגילה חוץ תחרש שוטה וקטן כתב סברה זו וכתב עליה דה"ה דהתם הוה שאינן מוציאות אנשים בברכתן הבל כאן היאך אפשר שמוליאות אנשים ידי קריאה ואין מצטרפות עמהם למנין אלם

ודחי מלטרפות:

ואבדרוגיבום מולים מינו ולה שהינו מינו וטומטוס ומי שחליו פבד וחליו בן חורין אפילו מינו אינו מוליא תוספתא כתבה הרא"ש בפ"ק דמגילה וכבר נתבחר בסי' תקפ"ט לענין תקיעת שופר ואפשר שמשם למד לענין מקרא מגילה וכבר נתבאר שם דחליו עבד וחליו בן חורין אפילו עלמו אים מוליא ולא השם רבינו לכתוב כאן לפי שסתך על ח"ש שם וחיהו אם הוא סובר דעבדים שחלו וטבלו לשם עבדות חייבין בחקרת חגילה כשם שנשים הייבות חתי שפיר שלא הזכיר כאן דאינו מוליא את עלמו וגם בתוספתא שהביא הרא"ש למ הווכר משום דכיון דלה שייך למימר ביה לה התי צד עבדות ותפיק לד חירות דהה לד עבדות כתי חיובי תחייב מולים כום חת עלמו וה"ת מהחי טעמה יולים ג"כ את מינו וי"ל אע"ם שמשני לדדיו הוא חייב מ"מ מאחר שהוא מורכב מעבדות וחירות כיון דחין לד עבדות ניכרת לעלמו ולד חירות לעלמו חינו רחוי להוליה חת החרים אפי' אם אותם אחרים חורכבים ג"כ מעבדות וחירות וע"כ צ"ל טעם זה לדעת רש"י שסובר דנשים תוליאות את האנשים ואפ"ה עומטום אינו מוליא מינו וטעמא משום דטפי עדיף כשהמוליה הוא ודאי אשה והשומב זכר מכשהמוליה הוא טומטום אפי' אם השותע נקיבה ואפי' אם השותע טומטום דסד"א כיון דתרוייהו חד מינא כינהו נפקי אהדדי ידי חובתן קמ"ל דלא משום דבעיכן שהמוליא את אחרים י"ח יהם ניכר מם הוא זכר או מם היא נקיבה ולא תיקשי מאנדרובינום שמוצים את

מינו דהתם שאני שכבר הוא ניכר שהוא בריה בפני עלתו: שוטה וקטן אפי הגיע לחיטך אינן מוליאין אחרים י"ח ורבי יהודה מכשיר בקטן משנה בפ"ב דמגילה (יע:) הכל כשרים לחרות חת המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן ור' יהודה מכשיר בקטן וכתבו החום' דע"כ בקטן שהגיע לחינוך מיירי דאי בשלא הגיע לחינוך מ"ט דר"ו וא"ת אי הכי מאי טעמייהו דרבכן דכיון דמקרא מגילה דרבנן ליתי דרבנן זנפיק בדרבנן כדאמרינן בפרק מי שמתו (ך:) גבי כן מברך לחביו חע"פ שהוח קטן ויולה בברכתו ומוקי לה התם בדחכל שישורה דרבכן ואתי הקטן שחיובו דרבכן ומפיק ליה וה"כ נימא הכי כבר תירצו דלא דמי דקריחת מגילה ליכח חיובה חפי' בגדולים חלם מדרבכן וקטן שינו מחוייב חלה מדרבטן בשחר מצות ובנדול ליכה חלה חד דרבטן במגילה ולה חתי תרי דרבטן ומפיק חד דרבטן: רביט דעת הרא"ש לפסוק כת"ק כך נראה שהוא דעת הרו"ף והרמב"ס ואהל דתנן חון מחרש כתב הר"ן האי חרש דהכא אם" במדבר ואינו שומע ואע"ג דסתם חרש בכ"מ שאינו שומע ואינו מדבר אבל מדבר ואינו שומע או שומע ואינו מדבר כ"ז כפקחים לכל דבריהם כדאיתא בפרק מי שאחזו (עא י) אפ"ה חרש המדבר ואינו שומע לא חזי למקרא דאמיא לה כר"ו דחתר בפ' סים קורא (טו י) סקורא את שמע ולא השמיע לאזכו לא יצא וכיון דחיהו לה נפיק גופים להחרוני נמי לה תפיק עכ"ל ודבריו מבוחרים בגמרה דקהמר מהן תכא חרש דיעבד נמי לא אמר רב מתנה ר' יוסי היא דתכן הקורא את שמע ולא סשמים לחזנו יצח ר' יוסי חומר לח יצח ולפ"ו לח קייחה לן כי החי מתני דהה בפ' סים קורא איפסיקא סלכתא שם בגמרא דלא כרבי יוסי וא"כ חרש המדבר ואינו שומע מוליא את אחרים ידי חובתם ודלא כמתני' ולפיכך יש לתמוה על הרחב"ם שפסק בפ"ה תהלכות חגילה שהם סים בקורה חרש בשוחש חחנו לה ילח וכן יש לחחום על סרו"ף וסרח"ב שכתבו כחשנה כטורתה וחשחע דם"ל דהלכה כיא ואפשר לדחוק ולומר שכם סוברים דאמ"ג דפלמודא מוקי מתניתין כרבי יוסי סייט אי אמריק כי סיכי דפליני בק"ש פליני במגילם אבל כיון דחזינן דרבי בפרק היה קורם גבי ק"ש ספס ר' הקורם חם שמע ולח השמיע לחונו יצח רבי יוסי מומר למ יצמ דמשמע דסבר דיצמ ומש"ם קתני לם בסתם ורבי יוס

סתם דבריו בעבדים דהשתח לפירש"י דנשים מוציחות לחנשים וה"ה עבדים שמלו ושבלו לשם שבדות ולבה"ג דנשים אינן חוליאות לאנשים וה"ה שבדים נחי לא

מוליפין לחנשים וכתו שפירש ה' התגיד א"כ מ"ש עבדים שאינן משוחררים דלא ואפשר דכיון דבקריאת החורה בעינן משרה משוחררים משום ונקדשתי בחוך בני ישראל כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה כדאיתא פ' ב' דמגילה ה"ה כתי בקריאת המגילה דמיא בהא לקריאת התורה ואף על פי שהקילו במגילה יותר מבתורה לענין אשה שמוציאה לאיש במגיל' מה שאין כן בתורה שאני התם דכיון דאפי בקריחת התורה היתה חשה עולה לחנין אלא שאמרו מכמים אשה לא תקרא בתורה מפני כבוד הלבור כדתניה התם כלכך במגלה לא חשו לכך מאחר שאף כם כיו בחותו הנם חבל עבדים שחינן

בשטתו י והא פשיטא דלדברי הכל עבדים עלתן אף על פי שאינן תשוחרים חייבין לקרותם: [ב"ה כתב מסתברת וכו' נראה מבואר דב"ה סובר כרש"י דנשים מוליאות לאנשים אלא שהחמיר בלירוף ונראה דם"ל לב"ה כהראב"ד שהביא רבינו לעיל בסר קפ"ו דנשים מוליאות לאנשים בברכת המזון ואפי סכי קי"ל דתומנות לעלמן ואינן מלטרפים עם האנשים בזימון דהיינו בשני אנשים ואשה אחת ומשכחת לה דחשה מוציחה לחנשים בב"ה היכח דחיכה ג' חנשים וחשה חחת דהאנשים מצטרפים לזימון והמשה יכולה להוציה לאנשים בברכת המזון דעיקר קפידה בצירוף משום פריצותה וה"נ בקריהת המגלה הף על פי דחשה מוציחה לחנשים אפי׳ הכי אינן מצטרפין לעשרה לכתחלה משום פריצותה אלה בעינן עשרה אנשים בלא נשים והר"ן ז"ל השיג על דברי ב"ה ואמר דשאני התם שאינה מוליאה לאנשים בברכתם וכו׳ ונראה שהוא סובר עיקר כאינד גאונים דאשה אינה חוליאה לאנשים בכרכת החזון ואין זה השגה כיון דיש דעות שחוליאין לאנשים כדפרי' : אנדרוגינום מוצים מינו ולם הת שהינו מינו בתוספתם הכוכר והיינו

דסבירא ליה דבריה בפני עלמו הוא שיין בח"ש לפיל בסי׳ תקפ"ט בהלטת שופר • וטומטים וכו׳ חיכה למידק לפירש"י דנשים מוליחות לאנשים א"כ טומטום המאי לא והסמ"ג הוכיה מכאן דנשים אינן מוניאות לאנשים ונראה לי דלפורש"י האי תוספתא דלאו כהלכתא ואה"כ דטומטום חוליא אפי" לזכרים דבעל כרחך לריך לומר לפירוש רש"י דסיפא דתוספתא דתני דנשים פטורות דלאו כהלכתא כתו שכתבתי למעלה ורבי' לפי שתופס לחומרא בפלוגתא דרבואתא לכך כתב התוספתא דטומטום אינו מוליא אפי׳ מינו ומהאי טעמא נמי מי שהליו עבד וחליו בן חורין אפי' מיט איט מוליה דכיון דיש בו לד עבדות שהוא כדין נשים אינו מוליא ללד הירות של אחרים ומכל מקום לעלמו הוא מוליא מאחר שלד עבדות שבו מחוייב בקריאת תגלה ואינו דומה לשופר שלד עבדות שבו פטור לגמרי הילכך אפילו לעלמו אינו מוציא ודו"ק: הפילו הביע לחינוך וכו' בפוף פרק' שני דמגלה תנן הכל כשרים לקרות המגלה חון חחרש שוטה וקטן ור"ו

מכשיר בקטן ואיכא תרי אוקימתי בגמרא לאוקימתא קמייתא מתניתין ר' יוסי כים דחמר הקורה חת שמע ולה השמיע להזניו לה יצה והלכך חרש הקורה חת המגלה כיון שלה השחיע לחונו לחו בר חיובה הוא וחינו מוציה החרים ידי חובתן כדין שוטה וקטן ואוקימתה בתרייתה למסקנא דגמרה דקאמר השתא דאתית להכי אפילו תימא ר' יהודא וכו' מתני' כולה ר'י היא דאמר הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו ילא וחסורי מחסרא והכי קתני הכל כשרים לקרות את המגלה חוץ מחרש שוטה וקטן שלא הגיע לחינוך אבל קטן שהגיע לחינוך אפי׳ לכחחלה מוליא אחרים ידי חובתן שר' יסודה מכשיר בקטן ולפי זה חרש שוטה וקטן לאו חד דינא איה להו דחרש לכחחלה לא אבל דיעבד שפיר דחי דסבירא ליה לא השחיע לאונו יצא אבל שוטה וקטן אפילו דיעבד לא יצא והתוספות פי' דלאוקיחתא קחייתא הא דסבירה ליה לה"ק דקטן אפי דיעבד לא היינו אפי' הגיע לחינוך דחדר"י דחכשיר כקטן אפילו לכתחלה דחיירי בהגיע לחינוך נשמע לת"ק דאפילו בהגיע לחינוך לא ע"ש והנה מ"ש רבינו וב"ה פסק כוותיה נראה טעמו דסבירא ליה דאוקימתא בהרויתה עיקר דהיה מסקנה דתלמודה וכולה ר' יהודה היה וליכה מחן דפליג עלים במתניתין אבל הרא"ש שהביא המשנה כצורתה נראה ממנו דסבירא ליה כאוקיחתא קחייתא שפסק כתנא קחא דסוא סתם ואפ"פ שאחריו מחלוקת דרבי יהודה הין זה סתם והחר כך מחלוחת אלה החי סתם חשיב כרבים לגבי יחיד כמו שפירשו החוספות כריש כילה ובפרק החולץ [דף מ"ד] כד"ה ודילמה חלה שקשה לפי זה חרש אפילו דיעבד לא וכרבי יוםי וזה הפך המסקנא דפ' היה קורא הקורא חת שמע ולה השמיע לחזנו ילה וחפשר לומר דחע"ג דמתניתין ר' יוסי היה וחנן לא קי"ל כר׳ יוםי בהקורא את שמע ולא השמיע לאזנו מ"ת בתגילה בחרש הקורה קר"ל כר' יוםי וככה"ג חית לן למיתר נרחק דברי ר"ו בקורה הת שמע וסתם לן כוותיה וכראין דברי ר' יוסי בחרש הקורם במבילה וסתם לן כוותיה והיינו טעמח דהקורה שחע אע"ג דלה השחיע לחונו ח"ח בר חיובה הוה כיון שהיה הפשר לו להשתיע לאונו אם היה רולה אבל חרש הקורא המגילה כיון דלאו בר שמיעה הוא כל עיקר לחו בר חיובה כוח וחינו מולים החרים ידי מובתו ולפ"ו מי שחינו חרש

וסותם חת חזכיו חע"ג דחיכו